

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie  
kod ident. podm. leczn. (I) 000000009958  
Zespół Ambulatoryjnej Opieki Zdrowotnej  
Przychodnia Specjalistyczna Nr 1 35-045 Rzeszów, ul. Hetmańska 21 (V) 12  
Pracownia Cytogenetyczna (VII) 105  
REGON: 000314193, NIP: 813-150-19-71  
Telefon: 17 85 352 81 do 85 wew. 352

## **TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO**

### **I. Cel procedury**

Celem wprowadzenia procedury jest ujednoczenie zasad dotyczących transportu materiału do badań genetycznych wykonywanych w Pracowni Cytogenetycznej. Przestrzeganie zasad transportu materiału do badań genetycznych służy wyeliminowaniu błędów przedlaboratoryjnych, wynikających z niewłaściwego transportowania i czasu przechowywania próbek w punktach pobierania.

### **II. Opis postępowania**

1. Każdą próbkę materiału biologicznego należy traktować ze szczególną ostrożnością, ze względu na jej znaczenie diagnostyczne dla pacjenta oraz potencjalne skażenie mikrobiologiczne.
2. Jakość materiału, przeznaczonego do badania genetycznego zależy od prawidłowego pobrania, przechowywania oraz transportowania. Jakość materiału przekłada się na wynik badania genetycznego.
3. W czasie transportu pojemniki z materiałem biologicznym powinny zostać szczelnie zamknięte i odpowiednio zabezpieczone przed zgnieceniem, a następnie umieszczone w szczelnie zamkniętym opakowaniu zbiorczym oznaczonym jako „Materiał zakaźny”, wyposażonym w rękawiczki jednorazowego użytku, przeznaczone do przekazania materiału do badania przez osobę transportującą materiał.
4. Materiał biologiczny przeznaczony do badań genetycznych powinien być zabezpieczony bezpośrednio po pobraniu, a następnie przekazany do laboratorium lub przechowywany w ściśle określonych warunkach fizycznych, uniemożliwiających jego zanieczyszczenie i zmianę właściwości. W zależności od rodzaju materiału biologicznego i jego przeznaczenia wymagane jest przestrzeganie następujących parametrów fizycznych:

- A. Krew obwodową do badań preparatów DNA należy umieścić w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie temperatury wewnętrznej 2- 8°C i bezpośrednio przekazać do Pracowni. Jeśli nie przewiduje się natychmiastowego przesłania próbki krwi do laboratorium, należy przechowywać próbkę w lodówce (2-8°C) przez okres do 5 dni lub w zamrażarce (-20°C) przez okres nie dłuższy niż 6 tygodni (do przechowywania krwi w takich warunkach stosuje się próbówki z tworzyw sztucznych). Należy unikać kilkukrotnego zamrażania i rozmrażania materiału.
  - B. Krew obwodową na badania cytogenetyczne znajdującą się w sterylnej probówce należy umieścić w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie stałej temperatury wewnętrznej. Niezwłocznie dostarczyć do Pracowni. W sytuacjach awaryjnych, jeśli nie ma możliwości natychmiastowego przesłania próbki krwi do laboratorium, krew można przechowywać w lodówce w temp. 2-8°C przez okres do 2 dni.  
**Krwi nie wolno zamrażać.**
5. Do każdego pobranego materiału do genetycznego badania laboratoryjnego, należy bezwzględnie dołączyć prawidłowo wypełnione i podpisane zlecenie na badanie genetyczne oraz deklarację świadomej zgody na badanie genetyczne. Brak właściwej dokumentacji uniemożliwia przyjęcie materiału do badania. W przypadku uszkodzenia opakowania przeznaczonego do transportu materiału do badania laboratoryjnego lub indywidualnej próbki materiału biologicznego przeznaczonego do badania laboratoryjnego, w celu minimalizacji skutków skażenia, należy wezwać serwis sprzątający. O zaistniałej sytuacji bezwzględnie należy powiadomić zleceniodawcę badania.
6. Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonej materiałem biologicznym realizowane jest w oparciu o odpowiednie instrukcje dostępne w danej placówce  
Materiał biologiczny przeznaczony do badań genetycznych powinien być dostarczany do Pracowni Cytogenetycznej :  
a) na badania molekularne - w dni robocze w godzinach 8.00-14.00,  
b) na badania cytogenetyczne (kariotyp)- po wcześniejszym ustaleniu terminu badania
7. W przypadku stwierdzenia przez upoważniony personel, przyjmujący próbkę materiału biologicznego do badania genetycznego, jakichkolwiek uchybień mających wpływ na zmianę właściwości pobranego materiału, fakt ten zostaje zgłoszony zleceniodawcy oraz ustalony zostaje sposób oraz termin skorygowania zaistniałych niezgodności.

